

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa

Loppuraportti

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
20.2.2025

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Sisällysluettelo

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista.....	3
5 Investointi 2: Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista	4
5.1 Hankkeessa kehitetyt ja käyttöön otetut monialaiset asiakas- ja palveluohjausta tukevat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (ml. liikunta-, luonto-, kulttuuri- ja sotepalveluiden) integroidut toimintamallit osana sote-uudistuksen toimeenpanoa	4
5.1.1 Mitä monialaisia asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalleja olette kehittäneet?	4
5.1.2 Sisältyykö toimintamalliin liikunta-, luonto-, kulttuuri-, ravitsemus-, elintapaohjaus- mielenterveys- ja/tai osallisuussisältöjä?	5
5.1.3 Mitä näistä edellä olevista malleista olette ottaneet käyttöön ja mitä käyttöönnotosta on päätetty?	5
5.1.4 Miten toimintamallit ovat vahvistaneet yhteistyötä alueen a) kuntien ja b) järjestöjen kanssa?	6
5.1.5 Mitä tukea olette saaneet kansallisilta toimijoilta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämiseen?	7
5.2 Monialaisen digitaalisen palvelutarjottimen kehittäminen	8
5.2.1 Kansallisen digitaalisen ratkaisun (Tarmoa) kehittämistyöhön ja pilotointiin osallistuminen	8
5.2.2 Oman digitaalisen ratkaisun jatkokehittäminen palvelutarjottimeksi	8
5.2.3 Mitä palveluja ja toimintaa palvelutarjotin sisältää?	8
5.2.4 Miten asiakkaita ohjataan palvelutarjottimelle koottuihin palveluihin?	9

Liitteet

Liite 1, Ote hyvinvointialueen johtoryhmän 19.6.2024 pöytäkirjasta

Liite 2, Ote strategisen ohjausryhmän 22.8.2024 muistiosta

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hankkeessa edistettiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalisen palvelun käyttöönottoa alueella. Tavoitteena oli parantaa haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien perustason palveluita, tunnistaa ongelmia varhain ja panostaa ennaltaehkäisyyn. Hanke teki tiivistä yhteistyötä yhdyspintatoimijoiden kanssa ja osallistui kansalliseen kehittämistyöhön, kuten Tarmoa-digipalvelutarjottimen käyttöönottoon. Kohderyhminä olivat lapset, nuoret, pitkäaikaissairaat, ikäihmiset ja vammaiset.

Hyte-konseptin kehittäminen käynnistyi RRP1-hankkeessa, jossa määriteltiin kansallinen hyte-palvelukonsepti ja kartoitettiin alueelliset verkostot. RRP2-hankkeessa kehitettiin monialainen palveluohjausmalli, tuettiin PTV-kirjausten laatimista sekä osallistuttiin Tarmoaan kehittämiseen ja käyttöönottoon. RRP4-hankkeessa Tarmoa otettiin käyttöön. PTV- ja Lähellä.fi-kirjauksia edistettiin koulutusten ja työpajojen avulla.

Hyvinvointialueella kehitettiin monialaisia asiakas- ja palveluohjausmalleja, jotka tukivat ammattilaisten hyte-työtä. Keskeinen tulos oli geneerinen asiakas- ja palveluohjausmalli, joka sujuvoitti asiakkaiden siirtymistä sosiaali- ja terveystaloukselta kuntien ja järjestöjen matalan kynnyksen hyvinvointipalveluihin. Tätä tuki Tarmoa-verkkopalvelu, joka kokosi alueen hyte-palvelut yhteen. Tarmoa-digipalvelutarjotin mahdollistaa paremman palveluiden löydettävyyden.

Hankkeessa kehitettiin myös käytännön työkaluja, kuten Hyvinvointi puheeksi –kortit ja liikuntaneuvonnan toimintamallit. Hyte-palveluiden löydettävyyttä parannettiin PTV-tiedon laadun varmistamisen kautta, ja yhdyspintasunnittelijan toimintamalli vahvisti eri toimijoiden yhteistyötä.

Tarmoa-verkkopalvelu otettiin käyttöön vuoden 2025 alussa, ja sen käyttöönotto eteni vaiheittain. Hanke vahvisti yhteistyötä alueen kuntien, järjestöjen ja kansallisten toimijoiden, kuten THL:n ja DigiFinlandin, kanssa. Kokonaisuudessaan se edisti monialaista palveluohjausta.

5 Investointi 2: Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista

5.1 Hankkeessa kehitetyt ja käyttöön otetut monialaiset asiakas- ja palveluohjausta tukevat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (ml. liikunta-, luonto-, kulttuuri- ja sotepalveluiden) integroidut toimintamallit osana sote-uudistuksen toimeenpanoa

5.1.1 Mitä monialaisia asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalleja olette kehittäneet?

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on luotu geneerinen monialainen asiakas- ja palveluohjauksen malli, jonka tavoitteena on sujuvoittaa ja helpottaa asiakkaiden ohjaamista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista kuntien ja järjestöjen hyte-palveluihin. Geneerinen palveluohjauksen toimintamallin keskiössä on asiakkaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioiminen ja yksilölliset hyte-palvelutarpeet sekä ennalta ehkäisy. Tarmoa-verkkopalvelu toimii ammattilaisen palveluohjauksen työkaluna, josta löytyy alueen hyte-palveluita. Geneerisen mallin kokonaisuus on kuvattu Innokylään: [Monialainen asiakas- ja palveluohjaus digitaalisuutta hyödyntäen, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

Tarmoon lisäksi toimintamallin konkreettisena työkaluna toimii Hyvinvointi puheeksi – malli, joka sisältää asiakas- ja ammattilaiskortit (ns. puheeksi ottamisen kortit). Kortit toimivat asiakastilanteissa hyvinvoinnin puheeksi ottamisen tukena. Hyvinvointi puheeksi –mallia kehitetään edelleen vuoden 2025 aikana.

Geneerinen monialainen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli on varioitavissa eri palvelualueille. Tavoitteena on mallin upottaminen osaksi olemassa olevia prosesseja. Innokylään on kuvattu esimerkki geneerisen mallin varioinnista fysioterapian palveluihin: [Hyte osana monialaista asiakas- ja palveluohjausta fysioterapian palveluissa, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

Hyte-PTV tiedon kasvattamisen ja laadun varmistamisen toimintamalli tukee alueen hyte-toimijoiden (kunnat, hyvinvointialue ja kolmas sektori) suomi.fi -palvelutietovaranto palvelukuvausten määrää ja laatua, jotta alueen hyte-palvelut ovat enenevissä määrin löydettävissä alueen digitaaliselta hyte-palvelutarjottimelta. Malli on kuvattu Innokylään: [Hyte-PTV tiedon kattavuuden kasvattaminen ja laadun varmistaminen, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien lasten, nuorten ja heidän perheidensä liikkumisen lisäämisen tueksi, terveellisten elintapojen tukemiseksi ja ylipainon ehkäisemiseksi on luotu liikuntaneuvonnan toimintamalleja. Mallit on kuvattu Innokylään: [Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonnan toimintamallit, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

Matalan kynnyksen ryhmäpalveluiden toimintamallin edistäminen on toteutunut Arkeen Voimaa -toimintamallin pilotoinnilla. Arkeen Voimaa -toimintamallin mukaisesti on toteutettu kursseja etäryhminä teams-välitteisesti ja kohtaavina ryhminä Etelä-Pohjanmaan alueella. Malliin pääset tutustumaan tarkemmin Innokylässä: [Arkeen Voimaa -toiminta, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

Osana Hyte-palvelukonseptin kehittämiskokonaisuutta on luotu yhdyspintasunnittelijan toimintamalli. Toimintamallin avulla on tuettu yhdyspinnoilla tapahtuvaa kehittämistyötä ja toimijoiden vuoropuhelua. Toimintamallin avulla on tuettu hyte-konseptin mukaista kehittämistyötä hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja

seurakuntien välistä yhteistyötä vahvistaen. Malli on luettavissa Innokylästä: [Yhdyspintasuunnittelijan tehtäväkuva, Etelä-Pohjanmaan HVA \(RRP, P4, I2\) | Innokylä](#).

5.1.2 Sisältyykö toimintamalliin liikunta-, luonto-, kulttuuri-, ravitsemus-, elintapaohjaus- mielenterveys- ja/tai osallisuussisältöjä?

Alueelle luotuun geneeriseen toimintamalliin kuuluvat kaikki hyte-konseptin minimisisällöt. Mallin perusajatuksena on asiakkaiden nykyistä systemaattisempi ja sujuvampi ohjaaminen asiakkaalle tarpeen mukaisiin palveluihin. Geneerinen toimintamalli on luotu asiakkaiden erilaiset tarpeet huomioiden ja pitää sisällään liikunta-, luonto-, kulttuuri-, ravitsemus-, elintapaohjaus-, mielenterveys- ja osallisuuspalveluita. Etelä-Pohjanmaalla on otettu käyttöön kansallinen digitaalinen palvelutarjotin Tarmoa, joka tukee Hyte-palvelukonseptin mukaisten palveluiden löydettävyyttä.

Kansallisen hyte-palvelukonseptin mukaisesti toimintamallissa on painotettu ns. minimikriteereitä tarjottimelle koottavien palveluiden ja toimintojen osalta. Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonnan toimintamalleissa keskiössä on liikuntapalvelut ja erityisesti liikuntaneuvontaan ohjaaminen.

Alueella on palveluita kirjatessa huomioitu myös minimikriteereiden ulkopuolisia palveluita, kuten työ- ja toimintakyvyn edistämiseen, aineellisen elintason tukemiseen tai väkivallan ehkäisyyn liittyviä palvelukokonaisuuksia. Teemat ovat mukana Tarmoon palveluluokittelussa.

Arkeen Voimaa -toimintamallin ryhmämuotoinen kurssin toteutustapa kokoaa osallistujat vertaistuen ja osallisuuden äärelle. Itsehoidon lisääntyminen vahvistaa osallistujien elämänlaatua subjektiivisesti ja antaa myös tulevien arjen haasteiden kanssa pärjäämiseen paremmat edellytykset (myös ennaltaehkäisyn näkökulmasta). Kurssin aiheisiin kuuluu toistuvasti liikunta-, ravitsemus- ja mielen hyvinvointi- sekä elintapateemoja. Samoja aiheita käsitellään ja itsehoitotaitoja opetetaan myös toimintamalliin liittyvässä selkokielellä kirjoitetussa kirjassa.

Yhdyspintasuunnittelijan toimintamallin sisältöihin kuuluu hyte-teemojen huomioiminen yhdyspinnoilla tapahtuvassa yhteistyössä. Erityisesti osallisuuden tema on toimintamallin keskiössä.

5.1.3 Mitä näistä edellä olevista malleista olette ottaneet käyttöön ja mitä käyttöönotosta on päätetty?

Monialainen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli on kokonaisuudessaan käsitelty Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen johtoryhmässä 19.6.2024. Kokouksessa esiteltiin koko hyvinvointialueen käyttöön suunnattu geneerinen toimintamalli sekä päätettiin digitaalisen palvelualustan Tarmoon hankinnasta (Liite 1). Lisäksi monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin ja Tarmoon käyttöönotosta on päätetty strategisessa ohjausryhmässä 22.8.2024 (Liite 2). Tarkemmat keskustelut monialaisen hyvinvointia ja terveyttä edistävän asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin käyttöönotosta on käyty palvelualueittain tai palveluittain Tarmoon käyttöönoton yhteydessä.

Tarmoa-verkkopalvelu: [Tarmoa - hyvinvointia arkeen](#) on avautunut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella asukkaiden ja ammattilaisten käyttöön 13.1.2025. Tarmoa otetaan

hyvinvointialueella käyttöön osana monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin kokonaisuutta palvelualue kerrallaan. Täsmällisempi käyttöönotto ja koulutus on toteutettu fysioterapian palveluihin, lähterveyspalveluihin (sekä hoitajat että lääkärit), ikäihmisten asiakasohjaukseen ja työllisyyttä ja osallisuutta edistäviin palveluihin. Myös muilla ammattilaisilla on mahdollisuus käyttää Tarmoa työkaluna palveluohjauksessa. Tämä on mahdollistettu viestimällä Tarmoon käytöstä koko hyvinvointialueen henkilöstölle sekä asukkaille ja yhdyspintatoimijoille.

5.1.4 Miten toimintamallit ovat vahvistaneet yhteistyötä alueen a) kuntien ja b) järjestöjen kanssa?

Monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin kehittäminen on vahvistanut ja vahvistaa edelleen alueen yhteistyötä eri yhdyspintatoimijoiden kanssa. Yhteinen keskustelu eri toimijoiden kesken on entistä tärkeämpää, jotta asiakkaiden tarpeet ja palvelua tarjoavien organisaatioiden toiminnan sisältö kohtaavat.

Toimintamallit ovat vahvistaneet yhteistyötä kuntien kanssa erityisesti matalan kynnyksen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden järjestämisessä ja niihin ohjaamisessa. Asiakkaiden palveluohjaukset näihin palveluihin ovat selkiytyneet ja lisääntyneet. Lisäksi kuntalaisten tarpeet on huomioitu eri toimijoiden kesken.

Liikuntaneuvonnan toimintamallien kehittäminen on ollut tiivistä yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Se on vahvistanut palveluohjausta hyvinvointialueelta kuntien liikuntaneuvontaan ja edistänyt yhtenäisiä toimintatapoja. Tarmoa-verkkopalvelun kehittäminen on myös osa tätä monialaista yhteistyötä. Tarmoa on otettu käyttöön osana hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyönä toteutettavaa elintapaohjausta, ja se on liitetty osaksi alueellista elintapaohjauksen käsikirjaa. ([Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue, Elintapaohjauksen käsikirja - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen hoito- ja palveluketjut.](#))

Palveluiden kirjaaminen digitaaliseen muotoon on ollut keskeinen kehittämiskohde. Hyte-PTV-tiedon kasvattamisen ja laadun varmistamisen toimintamalli on lisännyt yhteistyötä erityisesti kuntien liikunta- ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Kunnille on järjestetty työpajoja ja tarjottu tukea palveluiden kirjaamiseen. ([Palvelutietovaranto arkikielellä - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue.](#))

Hankkeessa on tehty tiivistä yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan järjestöjä yhteen kokoavan Yhteisöjen Yhdistys ry:n kanssa. Järjestökoordinaattorin kanssa on järjestetty yhteisiä koulutuksia PTV- ja Lähellä.fi-kirjauksista, joissa on huomioitu alueella käytössä olevat palvelutarjotin Tarmoa ([Lähellä.fi - Järjestövalo](#)). Kehittämistyön aikana järjestövalon viestintäkanavia, kuten viikkotiedotetta ja tiistaipalavereita sekä järjestöyhdyshenkilöverkostoa, on hyödynnetty aktiivisesti. (<https://www.jtalo.fi/ajankohtaista/>).

Yhdyspintasunnittelijan toimintamallin avulla on luotu rakenteita yhdyspintatyöhön ja vahvistettu hyte-konseptin mukaista toimintaa. Rakenteiden avulla on tuettu monialaisen palveluohjauksen kehittämistä, PTV-kirjausten edistämistä ja Tarmoa-palvelun käyttöönottoa. Järjestöneuvoston rooli hyvinvointialueen lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalla on vahvistunut, ja sen kautta on edistetty vuorovaikutusta järjestöjen ja hyvinvointialueen johdon välillä muun muassa Vaikuttamisfoorumien kautta. ([Yhdyspintatyö - Järjestövalo, Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen yhteistyö - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue](#)).

Arkeen Voimaa (ArVo) -toimintamalliin kuuluu yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa. ArVo-kurssit ovat kaikille täysi-ikäisille avoimia ja hyvinvointialueen lisäksi kuntien ja järjestöjen toimijat voivat ohjata asukkaita niihin. Myös kuntien työntekijät sekä järjestöjen työntekijät ja vapaaehtoiset voivat kouluttautua ArVo-ryhmänohjaajiksi. Ohjaajatyöparina voi olla hyvinvointialueen ammattilainen tai koulutettu kokemusasiantuntija, kunnan työntekijä, järjestön työntekijä tai vapaaehtoinen. Kursseja voidaan järjestää kuntien tai järjestöjen tiloissa ja sitä kautta edistää asukkaiden tutustumista kunnan ja kolmannen sektorin palveluihin ja toimintaan.

Toimintamallit ovat luoneet pysyviä rakenteita ja vahvistaneet yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa. Ne ovat edistäneet palveluohjausta, lisänneet vuoropuhelua ja kehittäneet yhteisiä toimintakäytäntöjä. Yhteistyötä on vahvistettu niin asiakasohjauksessa, palveluiden digitalisoinnissa kuin monialaisessa kehittämistyössä, mikä tukee alueen hyvinvointityön jatkuvuutta ja vaikuttavuutta.

5.1.5 Mitä tukea olette saaneet kansallisilta toimijoilta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämiseen?

Hanke on osallistunut kansalliseen kehittämiseen ja siihen liittyviin erilaisiin työryhmiin koko hankkeen ajan. Kansallisen palvelukonseptin määritelmä on ohjannut toimintamallien ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistä. Erilaiset kehittäjätapaukset (THL) ja sparrailuverkostot (DVV ja alueiden itsenäisesti kokoamat) ovat antaneet hyvää kokonaiskuvaa kansallisesta kehittämisestä. Verkostojen avulla alueiden keskinäinen vertaistuki on mahdollistunut ja omaa kehittämistyötä on voinut peilata toisten kanssa. Uusia ideoita on syntynyt verkostojen myötä ja omaa tekemistä on ollut mahdollisuus jakaa toisille. Konkreettinen esimerkki hankkeiden, alueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyöstä on yhteistyönä toteutettu kirjaamista selkiyttävä videoprojekti. Videot toteutettiin alueiden (Etelä-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo) tarpeiden mukaan ja THL, DVV, DigiFinland sekä Lähellä.fi olivat mukana yhteistyössä kommentoimalla niiden sisältöä. Videot katsottavissa seuraavien linkkien takaa: [Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta esiin - YouTube](#), [Löydä helposti hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa](#), [Miksi kannattaa ilmoittaa yhdistyksen toiminnasta Lähellä.fi -palveluun?](#), [SOME -versio Miksi kannattaa ilmoittaa yhdistyksen toiminnasta](#).

Alue on ollut tiiviisti mukana kansallisen digitaalisen palvelutarjottimen Tarmoan kehittämisessä koko hankkeen ajan. DigiFinland on tarjonnut alustan kehittämiseen hyvää tukea ja huomioinut alueelta nousset kehittämistoiveet osana kehittämistä. Tarmoa on muokkaantunut jatkuvasti käytettävämpään muotoon ja käyttöönottoprosessin myötä myös yhdyspintatoimijat ovat päässeet tiiviimmin osaksi kansallisten toimijoiden verkostoja.

Kansallisten THL:n ja DVV:n verkostojen kautta tieto on jakaantunut alueille samanaikaisesti. Kansallisten toimijoiden Sharepoint- ja Teams-alustat ovat mahdollistaneet keskustelun, kysymisen ja tiedon jaon myös tapaamisten ulkopuolella. Alueellinen kehittäminen on kuitenkin tapahtunut aikataulullisesti hyvin eri aikaan, jonka myötä alueellinen toiminta on osaltaan tukenut kansallisia toimijoita. Esimerkkinä em. toimintatavasta ovat kansallinen DVV:n järjestämä PTV-pilotti, johon Etelä-Pohjanmaa osallistui kahden muun hyvinvointialueen kanssa. Hankkeessa oli luotu toimintamalli PTV-työhön jo ennen kansallisen pilotin alkamista. Etelä-Pohjanmaan valmis PTV-toimintamalli ja PTV-asiantuntemus tuki DVV:n kehitystyötä, jossa painopisteenä oli PTV-kirjaamisen mahdollistaminen myös järjestöille.

Alueellinen osaaminen on vahvistunut kansallisten toimijoiden järjestämien koulutuskokonaisuuksien myötä. Esimerkiksi DVV:n palvelutietovarantoon liittyvään koulutukseen on osallistunut alueelta hankehenkilöstöä sekä hyvinvointialueen työntekijöitä. Erilaiset koulutukset ja kansallinen tuki kirjaamistyöhön on vahvistanut myös alueen kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden osaamista sekä on tukenut kirjausten laatua.

5.2 Monialaisen digitaalisen palvelutarjottimen kehittäminen

5.2.1 Kansallisen digitaalisen ratkaisun (Tarmoa) kehittämistyöhön ja pilotointiin osallistuminen

Alueella on osallistuttu Tarmoa-verkkopalvelun kehittämistyöhön RRP1- ja RRP2-hankkeiden aikana. Kehittämistyö jatkuu edelleen RRP4-hankkeessa yhteistyössä RRP2 -hankkeen kanssa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue osallistui kansalliseen Tarmoa-pilottiin keväällä 2024 (11.3.–5.5.). Tarmoa-pilottiin valittiin pieni määrä ammattilaisia, joiden työnkuvaan verkkopalvelun käytöstä oletettiin olevan erityisen paljon hyötyä. Pilottiin osallistui 16 ammattilaista. Pilottiin osallistujat olivat fysioterapeutteja, ravitsemusterapeutteja, työttömien terveystarkastusta toteuttavia terveydenhoitajia ja aikuisneuvolan terveydenhoitajia. Pilotin tuloksena oli, että verkkopalvelun mahdollisuuksiin (esim. työajan säästäminen palveluohjauksessa) ja hyötyyn (verkkopalvelun käyttö palveluohjauksen työkaluna) uskottiin, mutta palveluun toivottiin lisää hyte-palveluita esille.

Tarmoa-verkkopalvelu on otettu käyttöön vuoden 2025 alussa käyttöönottosuunnitelman mukaisesti. Käyttöönotto etenee palvelualue kerrallaan osana monialaisen palveluohjauksen toimintamallia ja osana hyvinvoinnin puheeksi oton mallia. Tarmoa-kehittämistyötä ja käyttöönottoa osaksi sote-ammattilaisten työtä edistetään edelleen RRP4-hankkeessa.

5.2.2 Oman digitaalisen ratkaisun jatkokehittäminen palvelutarjottimeksi

-

5.2.3 Mitä palveluja ja toimintaa palvelutarjotin sisältää?

Hankkeessa on edistetty THL:n minimikriteereiden mukaisten palveluiden ja toiminnan näkyvyyttä Tarmoa-verkkopalvelussa: liikunta-, luonto-, kulttuuri-, elintapaohjaus-, terveellinen ravitsemus, osallisuutta edistävät palvelut (erityisesti vertaistuki) ja sosiaali- ja terveydenhuollon neuvontapalvelut ja yhteystiedot. Palvelutarjottimelle on pyritty tuomaan erityisesti matalan kynnyksen hyte-palveluita esim. jollekin tietylle sairausryhmälle kohdennettua vertaistuki- tai liikuntapalveluita.

Tarmoa-verkkopalvelu mahdollistaa myös minimikriteereitä täydentävän sisällön tuomisen verkkopalveluun, kuten mielenterveyden ja mielenterveystaitojen edistämisen, päihde- ja riippuvuushaittojen ehkäisyn, aineellista elintasoja ja kotoutumista sekä työ- ja toimintakykyä tukevat palvelut ja toiminnan. Tarmoa-verkkopalvelusta löytyy myös kansallisia palveluita sekä digitaalisia itse- ja omahoito-ohjelmia jokaisessa hyte-teemassa.

Palveluiden ja toiminnan näkyvyyttä Tarmoa-verkkopalvelussa on edistetty yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen ja järjestöjen sekä yhdistysten kanssa tukemalla heitä palveluiden ja toiminnan kirjaamisessa suomi.fi -palvelutietovarantoon tai lähellä.fi-palveluun.

5.2.4 Miten asiakkaita ohjataan palvelutarjottimelle koottuihin palveluihin?

Asiakkaita ohjataan palvelutarjottimelle sote-ammattilaisten toimesta. Tarmoa-verkkopalvelun käyttöön on koulutettu valittujen palvelualueiden ammattilaiset. Tämän lisäksi kaikilla Etelä-Pohjanmaan muilla hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen työntekijöillä sekä asukkailla on mahdollisuus käyttää palvelutarjotinta. Tarmoa on osa elintapaohjauksen monialaista toimintamallia, jota tukee elintapaohjauksen käsikirja: [Elintapaohjauksen käsikirja - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen hoito- ja palveluketjut](#). Käsikirja on tarkoitettu ammattilaisille elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan toteuttamiseen.

Asukkailla on mahdollisuus ohjautua palvelutarjottimen kautta itsenäisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin ja toimintaan. Tämä tapahtuu viestinnällisten toimenpiteiden avulla. Asukasviestintää toteutetaan laaditun viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestintäsuunnitelman mukaan asukasviestintään kuuluu mm. Tarmoa-esitteiden jakaminen sote-keskusten ja vastaanottojen auloihin ja some-viestintä. Tarmoa-verkkopalvelu löytyy myös hyvinvointialueen digitaalisista palveluista. Asiakas löytää linkin Tarmoa-verkkopalveluun seuraavista paikoista: [Digitaaliset palvelut - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue](#), [Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue](#) sekä OmaEP digipalvelusta.

Asiakasohjausta palvelutarjottimen palveluihin tehdään osana eri palveluiden perusprosesseja. Esimerkiksi palvelutarpeen/hoidon arvioinnissa tai asiakkuuden päättyessä asiakkaan hyte-palvelutarve kartoitetaan ja asiakkaan kanssa yhdessä etsitään sopivaa palvelua. Vaihtoehtona on myös kevyempi puheeksi ottaminen ja ohjaus Tarmoaan ja sen sisältämien palveluiden/toiminnan piiriin itseohjautuvasti (Tarmoa-käyntikortti toimii lähetteen ja ohjauksen keinona). Tavoitteena on, että mahdollisimman moni hyvinvointialueen ammattilainen huomioi hyte-ohjauksen (asiakassegmentointi huomioiden) asiakkaan käynnin aikana.

Etelä-Pohjanmaan alueeseen kuuluu 18 kuntaa ja suuri määrä kolmannen sektorin toimijoita. Lähetelomakkeista on alueella tehty erilaisia kokeiluja, mutta tällä hetkellä käyttöön ei ole vakiintunut yhtä tiettyä ohjauksen tapaa. Alueella on useita paikallisesti tai kuntakohtaisesti sovittuja tapoja, joilla vahvistetaan asiakkaan ohjautumista matalan kynnyksen hyte-palveluihin. Kaikukortti on käytössä noin puolella alueen kunnista ja sen hyöty palveluohjauksen (taloudellisena) tukena on myös nostettu esiin osana ohjausprosessia. Alueella ohjataan myös asiakkaita liikuntaneuvontaan potilastietojärjestelmän ja salatun sähköpostin avulla. Käytäntöjen yhtenäistämistä tulee tulevaisuudessa jatkaa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

HYVAEP/4195/2024

208 §

Tarmoa-verkkopalvelu

Julkinen

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen johtoryhmä 19.6.2024 § 208

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on sitoutunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittämistyöhön osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (hyte-palvelukonsepti).

Hyte-palvelukonseptin keskeisenä tavoitteena on digitaalisen palvelutarjottimen kehittäminen ja käyttöönotto.

Kehittämistyön toteutumista arvioidaan indikaattorilla monialaisten palvelujen (ml. sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut sekä kulttuuri-, luonto- ja liikuntapalvelut) integroitu toimintamalli ja digitaalinen palvelutarjotin hyvinvointialueella käytössä Q4 2024 mennessä.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on pilotoitu DigiFinland Oy:n Tarmoa-digitalarjotinta. Palvelutarjottimelta löytyy tieto matalan kynnyksen hyte-palveluista, joita tuottavat kunnat, järjestöt, seurakunnat ja yritykset. Palvelutarjotin säästää työaikaa, kun palvelut ovat löydettävissä yhdestä paikasta. Sote-palveluiden tarve vähenee, kun asiakasohjaus tapahtuu oikea-aikaisesti ennaltaehkäiseviin ja hyvinvointia tukeviin palveluihin.

Hankkeessa on kehitetty monialaisen palveluohjauksen toimintamalli, jonka työkaluna digitalarjotin Tarmoa toimii. Toimintamallin avulla vahvistetaan asiakkaiden ohjautumista digitaalisuutta hyödyntäen erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin palveluihin.

Päätösesitys

Johtoryhmä käy aiheesta keskustelun hankejohtaja Maria Kedon alustuksen pohjalta.
Johtoryhmä päättää Tarmoa-verkkopalvelun hankkimisesta hyvinvointialueelle.

Päätös

Hankejohtaja Maria Keto esitteli johtoryhmälle Tarmoa-verkkopalvelua.

Johtoryhmä kävi aiheesta keskustelun ja päätti, että otetaan Tarmoa käyttöön. Käyttöönoton jälkeen palvelua arvioidaan ja irtisanomista harkitaan tarvittaessa.

Liitteet

Tarmoa-pilotin raportti
Tarmoa-tarjous

Liite 2, Ote strategisen ohjausryhmän 22.8.2024 muistiosta**25 § Asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan (kuntien ja kolmannen sektorin palveluihin)**

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on sitoutunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittämistyöhön osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (hyte-palvelukonsepti).

Hankkeessa on kehitetty monialaisen palveluohjauksen toimintamalli osana hyte-palvelukonseptia. Palveluohjauksen työkaluna toimii Tarmoa-digitarjotin. Toimintamallin avulla vahvistetaan asiakkaiden ohjautumista erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin palveluihin. Esitellään toimintamalli työkaluineen ja keskustellaan toimintamallin jalkauttamisesta.

Hyvinvointialueen johtoryhmä on päättänyt kokouksessaan 19.6.2024 ottaa Tarmoa-digitarjottimen käyttöön. Hankinnasta on myös STM:n hyväksyntä. Digitarjottimelta löytyy tieto matalan kynnyksen terveyttä ja hyvinvointia edistävästä palveluista, joita tuottavat kunnat, järjestöt, seurakunnat ja yritykset. Linjataan Tarmoa-digitarjottimen omistajuus palvelun hankintaa varten.

Toimintamallia ja käyttöönoton suunnitelmaa esittelemässä asiakaspalveluiden asiantuntijat Anu Tikkala ja Maaria Nortunen.

Päätösehdotus: Aloitetaan monialaisen toimintamallin jalkauttaminen yhdessä Tarmoa-digitarjottimen kanssa.

Linjataan Tarmoa-digialustan omistajuus.

Päätös: Johtoryhmässä päätetty jo aiemmin monialaisen toimintamallin ja Tarmoan käyttöönotto.

Kotipesä kehityspalveluissa, mutta tarvitaan selvitys mitä omistajuus tarkoittaa työmääränä. Kotiutetaan tässä vaiheessa kehityspalveluihin mutta jos se osoittautuu työmäärältään vaativaksi, otetaan asia käsittelyyn uudelleen. Palataan asiaan vielä seuraavissa palaverissa, kun selviää mitä omistajuus todella tarkoittaa.